

Handläggare
Sara Lundblad
Telefon: 08-50810979

Till
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-05-15

Remiss av Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2023/945

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande. Motionen från Ann-Christine Carlberg (SD) handlar om att kommunfullmäktige ska ges i uppdrag att inrätta somatisk-och demensboenden med svenska språket och svensk kultur som profilinriktning. Bakgrunden anger motionären är att en trygg äldreomsorg förutsätter att den äldre personen boende på äldreboende kan kommunicera med grannar på äldreboendet och med vårdpersonal. Motionären skriver också att det idag finns boenden med särskild språk- och kulturprofil men att en svensk sådan profil saknas.

Förvaltningen anser att de behov motionären lyfter redan tillgodoses inom existerande vård- och omsorgsboenden, men att arbetet för en personcentrerad vård och omsorg behöver fortsätta att utvecklas både på stadsgemensam och lokal nivå. I detta ingår kompetensutveckling i svenska språket och att möjliggöra för kultur att vara en levande del i utbudet på stadens vård- och omsorgsboenden.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande senast 31 maj 2024. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldrenämnden och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Motionen från Ann-Christine Carlberg (SD) handlar om att kommunfullmäktige ska ges i uppdrag att inrätta somatik- och demensboenden med svenska språket och dess kultur som profilinriktning. Motionären skriver att bakgrunden till detta är att en trygg äldreomsorg förutsätter att den äldre personen boende på äldreboende kan kommunicera med grannar på äldreboendet och med vårdpersonal. Motionären skriver också att det idag finns boenden med särskild språk- och kulturprofil men att en svensk sådan profil saknas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd kommer att ta del av ärendet vid sitt sammanträde den 29 april. Vid sammanträdet kommer pensionärsrådet att ha möjlighet att framföra synpunkter på ärendet, vilka redovisas i pensionärsrådets protokoll för sammanträdet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den äldreomsorg som bedrivs inom Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Stödet som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Det fastställs bland annat i Stockholms stads uppdragsbeskrivning för vård- och omsorgsboenden för verksamheter i kommunal regi och i avtal för verksamheter som bedrivs via entreprenad eller via lagen om valfrihet. Det fastställs också i Socialstyrelsens nationella värdegrund för äldreomsorg.

Flera aspekter relaterade till att leva ett värdigt liv med trygghet och meningsfullhet ryms inom begreppet kultur. Det är ett brett begrepp där viktiga delar av en människas liv och identitet ingår, bland annat språk, sociala normer, traditioner och levnadsmönster, mat, skapande och konstformer. För att tillgodose den enskildes behov och önskemål inom dessa områden arbetar nämndens vård- och omsorgsboenden på flera sätt. Arbetet utgår alltid från den enskildes önskemål, behov, vanor och preferenser, något den enskildes kontaktperson på boendet ansvarar för att uppmärksamma. Kontaktpersonen arbetar sedan för att möjliggöra detta på individnivå men även på verksamhetsnivå genom att lyfta önskemål till verksamhetens gemensamma planering av aktiviteter i olika stora grupper. Exempelvis uppmärksamma och fira högtider och traditioner som midsommar, påsk och jul. Erbjudna mat och måltider på olika teman men också upplevelser med fokus på litteratur, musik, film, sport och dans är andra exempel. Samarbete kring kultur och aktiviteter sker med flera aktörer, bland annat med

kulturförvaltningen, museum, Ung Omsorg, Svenska kyrkan och frivilligorganisationer. Gemensamma aktiviteter hålls samman av vård- och omsorgsboendenas aktivitetsamordnare i samråd med verksamhetens ledning.

De medarbetare som förvaltningen rekryterar till vård- och omsorgsboenden har undersköterskeexamen och genomgår en muntlig intervju och ett skriftligt anställningsprov. Detta för att säkerställa adekvat kompetens i vård, omsorg och språk. Den flerspråkighet som många medarbetare har utgör också en tillgång då den möjliggör ett personcentrerat bemötande. Förvaltningen bedriver omfattande satsningar på kompetensutveckling för att möta äldre personers behov nu och i framtiden, bland annat inom svenska språket. I detta arbete ingår en språklärare med undervisning i svenska kopplat till de uppdrag som ingår i undersköterskans roll. Verksamheterna har också medarbetare som har ett särskilt uppdrag att utveckla språkkompetensen i sin verksamhet, så kallade språkombud och en processledare i social dokumentation vars uppdrag syftar till att stärka medarbetarnas kompetens i det skrivna språket. Medarbetare deltar också i Äldreomsorgslyftets kurser inom vård och omsorg, svenska, vårdsvenska, svenska teckenspråket och i de nationella minoritetsspråken

I motionen föreslås att Stockholms stad ska inrätta äldreboenden med inriktning på svenska språket och svensk kultur. Förvaltningen anser att de behov som lyfts i motionen redan tillgodoses inom existerande vård- och omsorgsboenden, och menar istället att det pågående arbetet för en personcentrerad vård och omsorg med utgångspunkt i den nationella värdegrunden för äldreomsorgen behöver fortsätta att utvecklas både på stadsgemensam och lokal nivå. I detta ingår fortsatt kompetensutveckling i svenska språket och att möjliggöra och stärka kultur som en levande del i utbudet på stadens vård- och omsorgsboenden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-05-03
Maria Härenstam, Avdelningschef	2024-05-03